

Gábor Éva tervei és szórólapja a Sztárparádéhoz

BÁBKABARÉK AZ ÖTVENES ÉVEKBŐL

1951. január 2-án tartották a *Sztárparádé* emlékezetes premierjét, s ezzel megkezdődik a felnőtteknek szánt esti előadások sora. Előzménye Szergej Obrazcov *Különleges koncert* című esztrád műsora, amit a budapesti bábszínház főrendezőjévé avanszált Szegő Iván látott moszkvai tanulmányútján. Nemcsak inspirációt merített e műsorból, de egész számokat is átvett. Ott egy Konferanszié-báb, itt a népszerű humorista, Darvas Szilárd és báb-alteregója együtt konferálta a műsort. A *Sztárparádé* számait nemcsak a konferansz, hanem egy keretjáték is összefogta. E keretjátékot a Rendező, a Mecénás és egy Nix nevű átváltozó művész között zajló párbarbeszédék, illetve jelenetek alkották. A műsor a következő számokból állt:

- Caesar Lombroso, hőstenor a *Tosca* Levéláriáját s egy spanyol dalt ad elő,
- 2 Hungarian Sisters magyar táncot rop,
- Bátaszéki-Vajda előadóművészek szavalnak,
- Fekete Ödön, bariton Chopin és Dankó Pista szerzeményeit éneklí,
- Taifoon-vokálquartett tánczene-számai,

- Borsody-Spronc Melitta, vagy közismertebb nevén: Mancsi, koloratúra áriája,
- Lucienne Chat Noir, azaz Pacsuli Janka, dizőz a Tizenhat éves volt és szőke című slágert éneklí,
- Almás Gizella magyarmótákat dalol cigányzenekari kísérettel,
- Miss Monkey, állatidomár éneklő kacsájával és antimuzikális kutyájával mutatkozik be,
- Manuela és Pedro-páros tangózik.

Az előadás egyik csúcspontja egy operett-keresztmetszet volt, amely „messze túllépett a korabeli szórakoztató műsorok szellemességén, s a *Lili bárónő* részleteivel tarkított paródia nonszenszbe kanyarodó humora erősen emlékeztetett az ekkor még Magyarországon ismeretlen Ionesco *A kopasz énekesnő* című színművére.”² (Balogh Géza)

„A közönség elégedetten veszi tudomásul, hogy jól megfricskázzák a műsorban azokat a sztárokat, akikre hétköznapjaiban elfogódottsággal gondol. A sztárok ugyanakkor hitelesítik a bábjátékot, vagyis lehetővé teszik, hogy a kispolgár szégyenkezés

Manuela és Pedro-páros tangója a *Sztárparádé*-ben

2 Balogh Géza: *A bábjáték Magyarországon*. (Vince Kiadó, 2010. 70-71. o.)

nélkül élvezze a bábok társaságát... A műsorban sorra megjelennek a szórakoztató iparból ismert figurák, a sablonjaikat, modorosságaikat kiemelő bábok elbűvölő karikatúráiban. A közönség gyorsan oldódó humort kap, a való élet mindig ünnepélyes, bombasztikus formáinak szöges ellentétét: csúfolódó, szemtelenkedő hangot...³ (Selmeczi Elek)

Darvas Szilárd és Gádor Béla, a két neves humorista az 1954-55-ös évad végén egy újabb bemutatóval tágítja a könnyű műfaj határait. Ezúttal operettet alkalmaznak bábszínpadra, az Offenbach követőjének tekintett Franz Suppé *A szép Galathea* című művének alapján megírják a *Szerelmes isteneket*. „A történet a küprosi király, Pygmalion történetét dolgozza fel, aki szerelemre gyulladt a maga által alkotott szobor, Galathea iránt. Nemcsak az alaphelyzet, egy élettelen szobor megelevenedése ideális téma egy bábjáték számára, de a szerzők számos olyan fordulatról gondoskodtak, amely valódi bábszínpadi helyzetkomikumra épül.”⁴ (Balogh Géza)

A rendezésre a Németh Antal vezette Nemzeti Színház sikeres színészét és rendezőjét, a Várkonyi Zoltán-féle Művész Színház főrendezőjét, Apáthi Imrét kéri fel a színház.

„Apáthi híréhez méltóan ezúttal is alapos munkát végez. Kitűnően válogatott munkatársaival (bábtervező: Szűr-Szabó József, díszlettervező: Köpeczi-Bócz István) kirobbanó sikerű produkciót hoz létre. E sorok írója fültanúja volt azoknak a konzultációknak, amelyeket Apáthi Németh Antallal folytatott a rendezői munka kezdeti szakaszában. A beszélgetések eredményére utalnak a *Szerelmes istenekben* megjelenő különböző bábttechnikák is. Ez akkor kuriózum, hiszen a technikák keverése még hosszú ideig szentségtörésnek számított.”⁵ (Selmeczi Elek)

Pacsuli Janka, dizőz a Sztárparádében

A bábkabarék korszaka 1958-ig tart (bár 1960-ban még bemutatják a *Biztos sikert*, ám ez már egy másik korszak terméke). Ha a *Sztárparádé* óriási sikerét – több mint 500 előadás volt belőle – nem is sikerült a további műsorokkal (*Szigorúan bizalmas*, 1954; *Pesti mesék*, 1956; *Aki hallja, adja át*, 1957; *Elhajolni tilos*, 1958) megközelíteni, a bábszínház népszerűvé vált a felnőttek körében is

(Kovács Dénes – Vajda Albert – Darvas Szilárd: *Sztárparádé*. Zene: Polgár Tibor és Bágya András. Bábok és díszlet: Gábor Éva. Jelmez: Csizmazia Erzsébet és Kostyák Margit. Rendező: Szegő Iván. Szereplők: Balajthy Andor, Simándi József, Elekes Pál, Szőnyi Kató, Háray Ferenc, Bánd Anna, Havas Gertrúd. Darvas Szilárd – Gádor Béla: *Szerelmes istenek*. Zene: Franz Suppé. Bábok: Szűr-Szabó József. Díszlet: Köpeczi-Bócz István. Rendező: Apáthi Imre)

3 Selmeczi Elek: *Világhódító bábok* (Covina, 1986. 45-48. o.)

4 Balogh Géza: *A bábjáték Magyarországon*. (Vince Kiadó, 2010. 79. o.)

5 Selmeczi Elek: *Világhódító bábok* (Covina, 1986. 58. o.)

Szür-Szabó József plakátterve